

«شرق» از رأی نمایندگان به جدایی وزارت بازرگانی و صمت و در عین حال درخواست مسکوت ماندن آن گزارش می‌دهد

بلاتکلیفی مجلس بر سر تشکیل وزارت بازرگانی

معصومه معظمی؛ تشکیل وزارت بازرگانی، سیزدهمین ادغام و تفکیکی است که در دولت‌های مختلف صورت گرفته است. معاون پارلمانی رئیس‌جمهور طرح تفکیکی این وزارتخانه را دارای سابقه‌ای ۱۲ ساله می‌داند که از همان ابتدای سال ۹۰ که این ادغام صورت گرفت، شرح وظایف مربوط به آن نوشته شده و اشکالات زیادی داشت که لازم است «بدون تعصب درباره آن تجدیدنظر» شود. صفحه ۲

روزنامه شرق

یکشنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۲ • ۲۶ محرم ۱۴۴۵ • ۱۳ آگوست ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۶۲۳ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: پیگیری «شرق» از وضعیت فردی که ۴۰ روز پیش در مشهد مورد اصابت گلوله قرار گرفت، از چاله به چاه رؤیابپردازی در برنامه هفتم توسعه و یادداشت‌هایی از مهدی زارع، محمد کرام‌الدینی، محمود اشرفی

سرمقاله

استخدام دولتی و نژادپرستی فرهنگی

کیومرث اشتریان

جدیده: «سیاست‌های استخدامی می‌تواند نژادپرستی فرهنگی را گسترش دهد و محرومیت دسترسی به حقوق شهروندی را تا سطح توده مردم بکشاند.

استخدام و اشتغال عمومی، اگر آلوده تبعیض شود، آثار نژادپرستی فرهنگی را به سطح عامه مردم می‌کشاند، چراکه در هنگام رقابت فرزندانشان برای استخدام آن را می‌بینند. در معلمان و استادانی که یک‌دست و یک‌شکل و با گرایش‌هایی خاص به کلاس‌های فرزندانشان وارد شده‌اند آن را می‌بینند. در دستگاه‌های آموزشی و نفتی و خودروسازی و پتروشیمی و بیمارستانی که طلاب و نیروهای حزب‌اللهی (به قول وزیر ارشاد) به آن ورود کرده‌اند آن را می‌بینند و در یک کلام تبعیض و نژادپرستی فرقه‌ای-فرهنگی را در زندگی روزمره و در پایین‌ترین سطوح اداری-توده‌ای احساس می‌کنند. این در حالی است که مردمان در تب اشتغال فرزندانشان می‌سوزند، در کوره محرومیت ذوب می‌شوند و در اقیانوسی از فقر دست و پا می‌زنند. در پیامد، این حس محرومیت، موجی از کینه و دشمنی در خلق برمی‌انگیزد. آدمیان رنگ عوض می‌کنند و با پنهان‌کاریشان یا شما همراه و هم‌شکل و هم‌ریش و هم‌حجاب و هم‌سطح و هم‌مقام می‌شوند تا مرز خودی و غیر خودی را بر هم زنند و دیگر نمی‌دانید و نمی‌دانیم که شما کیستید و چیستید. از کدام قبیله و فرقه‌اید، از کدام دیار و تبارید، از کدام دستگاه و ایستگاه فرمان می‌برید و از کدام «سرویس» خط می‌گیرید؟ آنگاه، اگر به خود آبیید، می‌بینید که دیگر فرقه از فاقه افاقه نخواهد کرد و راه چاره در چاه «چماقره» نیست!

متأسفانه مسئولانی که درگیر استخدام عمومی در دستگاه‌های دولتی هستند از اقدامات خود کمترین تحلیل اجتماعی-فرهنگی را دارند و به پیامدهای مخرب کارهای خود برای نظام نمی‌اندیشند و صرفا درگیر خودشیفتگی‌های سیاسی-فرقه‌ای‌اند. مسئولان آموزش و پرورش، سازمان اداری استخدامی و دستگاه‌های نفتی در خط مقدم این بی‌تدبیری‌های فرهنگی-استخدامی‌اند. کشور و نظام دستاورد ویژه شما نیست که همه چیز را فدای این خودشیفتگی‌های ویژه‌خوارانه کنید. در بخش‌های مهمی از دستگاه‌های عمومی بعضا طرح‌ها و برنامه‌هایی در حوزه منابع انسانی ارائه می‌شود که هدف از آن صرفا اشتغال‌زایی برای خودی‌ها اعم از طلبه و دانشجو و هیئت‌علمی است. یا اینکه در پی آن هستند که برای هم‌کیشیان خود در سازمان وکالت و قضاتو یا سازمان نظام حرفه‌ای و... کاربایی کنند. این سیاست‌ها همه و همه را، و نه صرفا سیاسیون را، در معرض محرومیت شفلی و فقدان دسترسی به «کار عمومی» قرار می‌دهد. جامعه ممکن است حساسیت کمتری نسبت به حذف و تصفیه نیروهای سیاسی در فرایند تأیید صلاحیت‌های انتخاباتی داشته باشد، چراکه شمار «سیاسیون» به نسبت جمعیت به مراتب کمتر است. عامه مردم، معمولا فعالان سیاسی را در قامت کسانی می‌بینند که در پی حشمت و جاه آمده‌اند؛ از این رو اگر سیاسیون به سستی گرفتار آیند نسخه کم‌توجهی به آنان را می‌پیچند. اما آنگاه که فرایند تصفیه نیروی انسانی به حوزه استخدام عمومی کشیده شود موج توده‌ای از خشم و کین برانگیزد؛ هرچند سر و صدای رسانه‌ای ناخیکی کمتری داشته باشد. برای آن دسته از مقامات که سر در محافل دولتی دارند و از تعریف و تمجید همگنان و هم‌فرقه‌ای‌ها دچار خودشیفتگی‌های سیاسی می‌شوند فریاد بیچارگان به سیاهچاله ناشنوایی می‌رود. «نژادپرستی سیاسی» از طریق «محرومیت توده‌ای» به «نژادپرستی عمومی» تبدیل و تاویل می‌شود و سیل بنیان‌کنی را فراهم می‌کند؛ هرچند اشتغال‌زایی و منفعت‌طلبی و خودشیفتگی‌های خود را در زیر زوروقی رنگین از ارزش‌های انقلابی بپوشانید. رجا، واقع دارم که برخی و بلکه بسیاری از این مسئولان به مفهوم واقعی کلمه با «نژادپرستی» مرزبندی دارند اما آنگاه که در محافل سیاسی-فرقه‌ای وارد می‌شوند یا آنگاه که اشتیاق زایدالوصفی به میز خود دارند، در عمل، نژادپرستی فرهنگی را پینشه خود می‌کنند. سیاست‌های استخدامی از جمله سیاست‌های بازتوزیعی‌اند. در وصف سیاست‌های بازتوزیعی گفته‌اند که سیاست‌هایی عمیقا سیاسی‌اند که واکنش محرومان از سیاست‌ها را برمی‌انگیزند.

در نگاهی دیگر و با تأکید باید گفت سیاست‌های استخدامی نه‌تنها سیاسی بلکه سیاست‌های «بازتوزیعی فرهنگی»‌اند. یعنی مرزبندی‌های توده‌ای را از حیث فرهنگی پدید می‌آورند، مردمان را به جان هم می‌اندازند، واگرایی ملی را دامن می‌زنند و خفق و واکنش محرومان را، و نه صرفا نیروهای سیاسی سیاست‌ها حساسیت همگان را، و نه صرفا نیروهای سیاسی طردشده یا جناح‌های سیاسی تصفیه‌شده را در پی دارند. برای برگزیدن چند پُست استخدامی، هزاران تن ثبت‌نام می‌کنند و چشم امیدوار هزاران هزار خانوار به نظاره می‌ایستند؛ ازاین‌رو باید مراقب گزینش‌هایی که «گزینش» می‌کنند و زخم‌های عمیقی را بر روان جامعه پدید می‌آورند، باشید.

ادامه در صفحه ۲

خزر در مخمصه

روسیه شریان حیاتی دریای مازندران را قطع کرد و نگرانی‌ها برای بروز خشک‌سالی شدید در شمال ایران بالا گرفته است

مهم‌ام سلیمان بیگی؛ در غرب ایران پرآب‌ترین جلگه کشور، یعنی

خوزستان خشکیده و دریاچه ارومیه نفس‌هایش به شماره افتاده است. در شرق هامون جان داد و سیستان و بلوچستان و خراسان را بیابانی کرده و با خشکیدن تالاب گاوخونی و زاینده‌رود، مرکز ایران گرفتار فرونشست عمیق شده است، وضعیت قرمز آب تا شمال ایران پیشروی کرده و سیل جمعیت مهاجر را به استان‌های حاشیه خزر کوچانده است.

به تازگی رضا افلاطونی، رئیس سازمان امور اراضی اعلام کرده «حدود ۸۰۰ هزار نفر در دو سال اخیر به مازندران مهاجرت کرده‌اند و اگر این روند همین‌طور ادامه داشته باشد، شاهد مهاجرت‌های گسترده از استان‌های فارس و سیستان و بلوچستان که فرونشست‌های زیاد در آن رخ داده، خواهیم بود». به‌جز این مجله علمی نیچر نزدیک به پنج سال پیش گزارش داده بود که تنها ۳۰۵ درصد از خاک ایران حاصلخیز مانده و وضعیت مناسبی برای کشاورزی دارد که این زمین‌های حاصلخیز تقریبا همگی در شمال ایران واقع شده‌اند.
باین‌حال اخبار خوبی از شمال کشور به گوش نمی‌رسد و اداره ایمنی و حفاظت دریایی گیلان خبر داده که روسیه ورودی آب رودخانه ولگا به دریای خزر را بسته است و خزر در یک دهه اخیر ۱۸۰ سانتی‌متر کاهش تراز آبی داشته که ۶۰ سانتی‌متر کاهش تراز آب خزر در دو سال اخیر رخ داده است. ولگا حدود ۸۶ درصد حقایه خزر را تأمین می‌کند و قطع

یادداشت

هزینه دیوارنویسی یا حمله به سفارتخانه‌های خارجی؟

احسان هوشمند

در هفته‌های گذشته به صورت گسترده انتشار اخباری مبنی بر پرداخت خسارت دیوارنویسی و شعارنویسی سفارت انگلستان منتشر شد. پیش‌از آن و در پی ترمیم روابط ایران و عربستان، اخبار مشابهی مبنی بر پرداخت خسارات ایران به عربستان به دلیل حملات گروه‌های تندرو و افراطی به سفارت عربستان در تهران و کنسولگری این کشور در مشهد منتشر شد. پیش‌ازاین هم اخباری منتشر شده بود که ایران ملزم شده تا میلیارد‌ها تومان بابت خسارت ناشی از گروهی از افراد افراطی و تندرو در ابتدای دهه ۹۰ خورشیدی به سفارت انگلستان به‌ویژه خسارات وارده به آثار هنری موجود در سفارت انگلستان پرداخت کند. هرچند هنوز درباره پرداخت خسارات به خاطر دیوارنویسی در سفارت انگلستان حمله به سفارت‌های عربستان اخبار تاییدی منتشر نشده است.

۱- ایران همه کنوانسیون‌های مرتبط با حقوق بین‌الملل ازجمله ویس و ژنو را به صورت رسمی پذیرفته و مانند همه کشورهای جهان مسئولیت‌های روشنی در حفظ امنیت حریم سفارتخانه‌ها و نمایندگی‌های خارجی در درون کشور را پذیرفته است. اگر اماکن دیپلماتیک ایران در خارج از ایران باید امن باشد، همین ضرورت درباره سفارت‌های خارجی مستقر در ایران هم صادق است. هر نوع تعدی و حمله یا تعرض به

کورش صفوی، زبان‌شناس و مترجم معاصر درگذشت

آشنایی با تاریخ زبان‌شناسی

شرق: کورش صفوی در آلمان زبان آموخت و به مدرسه رفت و با اینکه به قول خودش گوته را به زبان آلمانی می‌خواند و به تماشاخانه‌هایی می‌رفت که در آن «فاوست» اجرا می‌کردند، تا وقتی که در سال ۱۳۵۰ به وطن بازگشت هنوز نمی‌دانست که گوته «دیوان غربی-شرقی» دارد. پدر او دکتر احمد عمادالدین صفوی، عضو هیئت‌علمی گروه حقوق دانشگاه تهران بود...

صفحه ۱۱

مروری بر حواشی این روزهای سازمان سنجش، از لورفتن سؤال‌های کنکور تا اختلال سایت در شب اعلام نتایج

حاشیه‌های سنجش

گزارش تیتربک را در صفحه ۱۰ بخوانید

● عکس: مهدی حسینی‌نژاد، میزان

شریان حیاتی خزر، نگرانی گسترده‌ای برای زندگی در شمال ایران را به دنبال داشته است.

زنگ هشدار برای خزر

به گفته علی سلاجقه، رئیس سازمان محیط زیست، کشورهای همسایه ورودی آب به خزر را بسته‌اند و در این میان بیشترین تأثیر را قطع ورودی ولگا دارد. تاکنون ۸۵ درصد آب خزر را رود ولگای روسیه تأمین می‌کرد ولی حالا احداث سد‌های جدید توسط این کشور موجب عقب‌نشینی شدید خزر شده است. آن‌گونه که محمد درویش، کارشناس منابع آب و محیط زیست به «شرق» می‌گوید با از دست‌رفتن خزر مهم‌ترین و دیرینه‌ترین رویشگاه جنگلی جهان یعنی هیرکانی کاملا از بین خواهد رفت و فجایعی چنان بزرگ خلق می‌شود که نابودی ارومیه و آرال پیش آن جزئی است. او پیش‌بینی می‌کند در دو دهه آینده نیمی از وسعت خزر کاهش پیدا کند و با افزایش کانون‌های گرد و غبار، شهرهای شمالی برای اولین بار در وضعیتی مشابه اهواز، ایلام و دهلران قرار گرفته و فرایند نابودی تمام جنگل‌ها و شالیزارها آغاز می‌شود. کارشناسان و برخی نمایندگان مجلس علت چنین وضعیتی را ضعف عملکرد دولت و انفعال در دیپلماسی آب معرفی می‌کنند و می‌گویند در شرق کشور، افغانستان حقایه هیرمند را پرداخت نمی‌کند، در شمال غرب، ترکیه با سدسازی نفس ارس، دجله و فرات را بریده است و در غرب عراق با اقداماتش باعث خشک شدن تالاب‌های بین‌النهرین شد و دولت در تمام این موارد دیپلماسی ضعیفی داشته است و حالا روسیه تکرار همین ماجراست. این گزارش را در صفحه ۴ بخوانید

«شرق» برنامه احتمالی بایدن برای ایران در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا را بررسی می‌کند

بازی گفت‌وگوها

آرای دیوان عدالت اداری و تناقضات مسئولان دولتی سخنگوی دولت چطور توانست جذب هیئت علمی شود؟

تورم منفی یکن و چالشی برای تمام کشورها

بمب ساعتی چین

پس از کنار گذاشته‌شدن از پرسپولیس

کار به پلمب رستوران کریم باقری کشید

پایان خاطره‌های کبود

یادداشت

عدالت یا آزادی هر دو یا هیچ کدام؟

ریاض غیرتمند

شعار اساسی انقلاب اسلامی ۵۷، استقلال سیاسی و در کنار آن آزادی بود؛ اما ردپایی از عدالت در این شعار دیده نمی‌شود. آموزه‌های دینی، عدالت را از اصول دین برمی‌شمارند که شرط باور به آن، استدلال عقلی است. آزادی و عدالت مفاهیمی هستند که حتی حکامیت‌های تمامیت‌خواه نیز آنها را هدف و مایه سربلندی حکومت خود قلمداد می‌کنند. تقریبا هیچ فیلسوف یا ایدئولوگ هیچ مکتبی را نمی‌بینیم که ادعای عدالت و آزادی نداشته باشد. نامزدهای انتخاباتی مجالس و ریاست‌جمهوری، دیگر رقا را متهم به رعایت‌نکردن عدالت و مانع ترویج آزادی می‌دانند. نمایندگان ادیان مختلف نیز به اقامه عدالت و رهایی بشر نوید می‌دهند. مفاهیمی کلی که تعریف دقیق، همه‌فهم و کاربردی در جامعه بشری ندارند. تعریف کلاسیک عدالت استحقاقی «جای‌دادن هر چیز در موضع خود»، مسئله عدالت را به تفسیر اشخاص و گروه‌ها دربار «موضع خود» کاهش می‌دهد.

پدیرش نوجوانان در مدارس خاص و کنکور دانشگاه‌ها به‌عنوان مثالی عینی از نظریه عدالت استحقاقی و جای‌دادن هر چیز و هرکس در موضع خود در جامعه ایرانی اجرا می‌شود. به فرض آنکه آزمون‌های سنجش استاندارد باشند و هیچ‌گونه تخلفی در اجرای این مسابقات آموزشی صورت نگیرد، باز از بسیاری از کودکان و نوجوانان به علت برخوردار پیشرفت را از دیگر دانش‌آموزان سلب می‌کند، محل اشکال است. در حقیقت این مسابقه «امکان انتخاب برای زندگی بهتر» را از بسیاری از کودکان و نوجوانان به علت برخوردار نبودن از شرایط آموزشی برابر از نظر مدرسه، معلم و ثروت خانواده از آنها سلب می‌کند؛ به‌ویژه آنکه تفاوت خدمات آموزشی ارائه‌شده بین مدارس دولتی، سمیاد، هیئت‌امانی، سایر مدارس خاص و مدارس خصوصی، که به غلط نام مدارس غیرانتفاعی را به آنها اختصاص داده‌اند، بسیار زیاد است.

ادامه در صفحه ۲

برادر گرامی جناب آقای سعیداله بداشتی

مصیبت درگذشت پدر همسر گر امیتان را با شما و خانواده

محترم تسلیت عرض می‌کنیم، از خداوند سبحان برای آن مرحوم

علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزومندیم.

مهدی رحمانیان، سید شهاب‌الدین طباطبایی و سینارحیم پور

ادامه در صفحه ۲